Ilmunud Eesti Looduses 2024, nr 2

Kujundus: Andrei Kupjanski / Eesti Loodus

Rändlinnud saabuvad!

Üle 90% Eesti linnuliikidest võtab igal aastal ette rände ühest elupaigast teise. Hulk liike rändab suurtes parvedes või salkades, mõni aga eelistab teekonna ette võtta üksinda või liikudes liigikaaslastega hajusalt. Sageli on tugevam rändetung isaslindudel, kes asuvad teele varem kui emaslinnud.
Eestisse naasevad esimesed rändlinnud veebruaris, ent aktiivsem aeg algab märtsis, kui hakkavad saabuma arvukad Lääne- ja Lõuna-Euroopas talvitavad liigid. Kevadrände tippaeg on üldjuhul aprillis.

Foto: AidanSemmens / Pixabay

Suurkoovitaja

ÕHUTEMPERATUUR 2023 JAAN-APR

- *2023. a kuu maksimum*
- *2023. a kuu miinimum*
- *2023. a keskmine (jaan-apr)*
- *Paljuaastane keskmine (jaan-apr)*

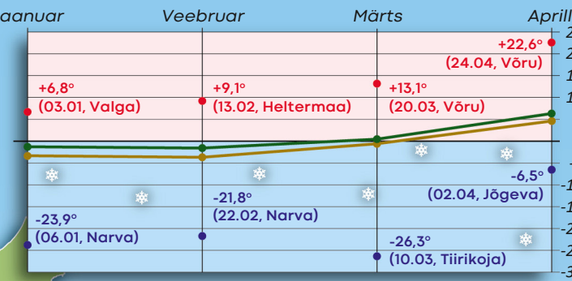

PALJU OLENEB ILMAOLUDEST

Suuresti mõjutavad lindude rännet valitsevad ilmaolud: linnud ootavad küllaldaselt sooja ja kuivemapoolset ilma ning soodsat tuulesuunda.
Ent aina tavapärasemad on juhtumid, kus rändlinnuna tuntud liigi mõned isendid ei võtagi sügisrännet ette, sest Eesti talved on muutunud piisavalt pehmeks: siin suudetakse olla ületalve. Talviste isendite korral on keeruline eristada, kas tegu on talvitajaga või väga vara naasnud isendiga. Näiteks on viimastel aastatel jäänud siia kiivitajaid, linavästrikke, kuldnokki, kanepilinde, metsvinte ja kaelustuvisid.

Suitsupääsukesed, foto: Kühlungsborner / Pixabay

Valge-toonekurg, foto: Alexas_Fotos / Pixabay

ORNITOFENOLOOGILISED VAATLUSED

Linnuhuvilised panevad igal aastal kirja, millal üks või teine linnuliik Eestisse saabub. Selliseid ornitofenoloogilisi vaatlusi hakati meil tegema 1922. aastal, järjepidev andmestik pärineb alatest 1948. aastast.
Nüüdsel ajal jõuavad vaatlusandmed PlutoFi jt rakenduste abil otse arvutisse. Asjahuvilised saavad andmetega tutvuda eElurikkuse portaali vahendusel (vt elurikkus.ee).
Heidame pilgu möödunud aasta märtsile-aprillile ja mõnedele tutta-vamatele linnuliikidele: millal nad mullu saabusid?

Suurkoovitaja
25.03, Põõsaspea neem
(al 07.04 iga päev)

Väike-lehelind
20.03, Põõsaspea neem
(al 07.04 iga päev)

Laulurästas
23.03, Virunurme küla
(al 23.03 iga päev)

Põldlõoke
22.02, Ristna
(al 14.03 iga päev üle Eesti)

Must-kärbsenäpp
22.04, Rõude küla
(al 22.04 iga päev)

Valge-toonekurg
16.03, Imavere küla
(al 16.03 iga päev)

Jõgitiir
07.04, Kassari
(al 13.04 iga päev)

Räästapääsuke
24.04, Kodesmaa küla
(al 24.04 iga päev)

Tuuletallaja
13.03, Hellamaa küla
(al 02.04 iga päev)

Metskiur
06.04, Soinaste küla
(al 20.04 iga päev)

Roo-loorkull
25.03, Põripõllu küla
(al 25.03 iga päev)

Väänkael
18.04, Vana-Kuuste küla
(al 21.04 iga päev)

Metskurvits
15.03, Reiu küla
(al 15.03 iga päev)

Kivitäks
28.03, Piirumi küla
(al 12.04 iga päev)

Vainurästas
20.03, Kalvre küla
(al 24.03 iga päev)

Salu-lehelind
21.04, Peerni küla
(al. 21.04 iga päev)

Ööbik
24.04, Kalvre küla
(al 24.04 iga päev)

Suitsupääsuke
12.04, Reola küla
(al 14.04 iga päev)

Must-toonekurg
02.04, Saarde vald

Suur-laukhani
02.03, Toomalõuka küla
(al 14.03 iga päev üle Eesti)

Sookurg
04.03, Sääre küla
(al 15.03 iga päev)

Tikutaja
20.03, Kirikuküla
al 22.03 iga päev

Linavästrik
02.03, Sääre küla
(al 23.03 vaatlusi rohkem)

Kiivitaja
19.01, Sääre küla
(al 14.03 iga päev üle Eesti)

Kägu
23.04, Jaanikese küla
al 23.04 iga päev

2023. AASTA SAABUMISKUUPÄEVAD

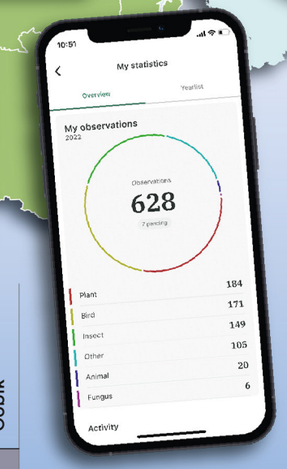

ÜLESKUTSE!

Eesti ornitoloogiaühing kutsub inimesi ka sel aastal tegema ornitofenoloogilisi vaatlusi. Selleks tuleb kirja panna esimesed kevadel saabunud linnud ja sisestada andmed nt PlutoF GO nutirakenduse kaudu (vt ***www.plutof.ut.ee***).
Oluline on üles märkida nähtud liik, võimalikult täpne asukoht, kuupäev ja kellaaeg, linnu tegevus (nt kas oli paigal või lendas üle). Kõikide vaatluste puhul tuleb olla täiesti kindel liigimäärangus.

RÄNDLINDUDE TAVALINE EESTISSE JÕUDMISE AEG

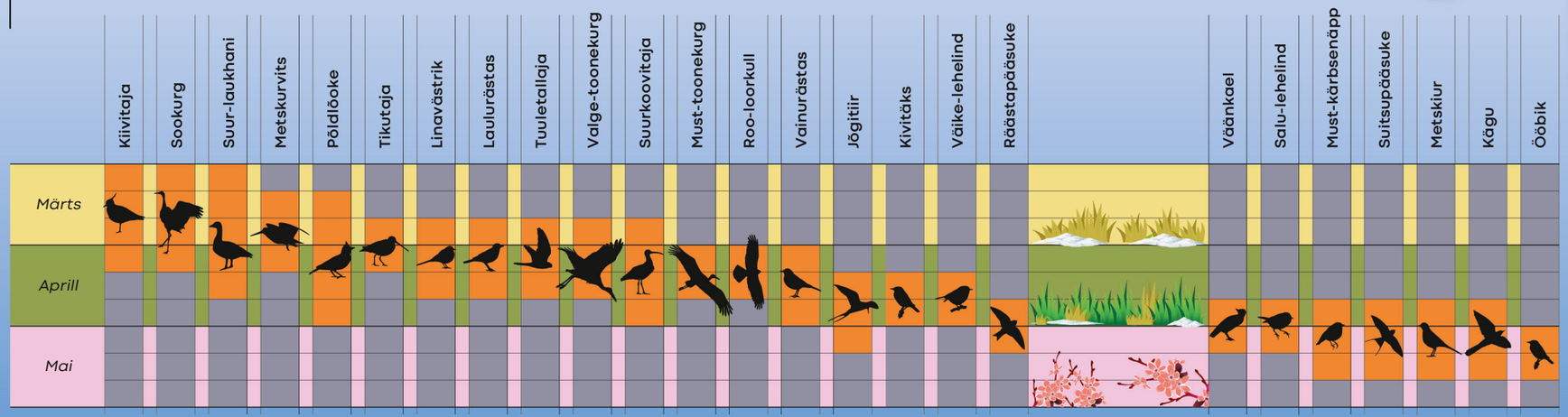

Iganädalased kokkuvõtted saabunud lindudest tulevad linnuhuviliste postiloendisse, millega saab ühineda aadressil ***www.lists.ut.ee/wws/info/linnuhuvilised*** (vali „Liitu listiga“).
Kellel ei ole võimalik PlutoFi töölauda kasutada, saab tähelepanekud edastada kirja teel kas aadressil *feno@eoy.ee* või EOÜ kontori aadressil Veski 4, 51005 Tartu, märksõnaga „Feno“.

Allikad:
1. *https://elurikkus.ee*
2. Rändlindude saabumiskuupäevad 2023. aasta kevadel, EOÜ
3. Elts, Jaanus jt (koost) 2018. Linnuatlas. Eesti ornitoloogiaühing, Tartu.